

Yttrande om motion 2023:09 Stärk HBTQI-personers rättigheter i Knivsta kommun

Bakgrund

Den 25 maj 2023 anmäldes motionen om att stärka HBTQI-personers rättigheter i Knivsta kommun. Motionen remitterades till socialnämndens och utbildningsnämndens områden för yttrande. I motionen yrkar Liberalerna i Knivsta kommun att Kommunfullmäktige fattar beslut inom nio områden.

De mest generella och övergripande förslagen lämnas till kommunstyrelsens beredning men Socialnämnden yttrar sig här generellt samt inriktat mot tre av förslagen.

Ärendet HBTQI-personers rättigheter i Knivsta kommun

Motionären yrkar att kommunfullmäktige ska besluta:

- **att säkerställa att bemötande av och service till hbtqi-personer förbättras inom all kommunal verksamhet.**

Socialnämnden delar motionärens uppfattning om att alla invånare ska ha likvärdiga rättigheter och bemötas på jämlika villkor.

Ett likvärdigt bemötande bottnar i grundförståelsen att människor är olika och har olika förutsättningar, vilket innebär att bemötande och åtgärder kan behöva ske på olika sätt för att bli likvärdigt i praktiken. Detta är en tydlig utgångspunkt inom speciallagstiftningen för socialtjänsten och hälso- och sjukvården. Samtliga verksamheter inom socialnämnden har ett inkluderande uppdrag och arbetar utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål för socialnämnden. Där anges att verksamheterna ska ”beakta livsval och privatliv”, att ”verksamheterna ska präglas av respekt för enskilde” och att detta ”förutsätter ett gott bemötande från personalen” samt att en av de viktigaste samhällsutmaningarna är att ”minska utanförskapet”.

Många av verksamheternas medarbetare får regelbunden handledning för att ständigt förkovras i bemötandet av klient/brukare/patient, vilket är ett behov som förstärks ytterligare av det faktum att verksamheten ofta möter människor som befinner sig i någon form av utsatt position. Även medarbetaren själv kan bli utsatt och bli illa bemött, till exempel av brukare i arbetet. Detta har Knivsta kommun som arbetsgivare rutiner för att hantera så att medarbetare får behövligt stöd.

Motionären yrkar att kommunfullmäktige ska besluta:

- **att kommunernas socialtjänst har beredskap att erbjuda hbtqi-personer, oavsett kön och könsidentitet, som utsatts för våld eller hot om våld av närstående skyddat boende i enlighet med vad lagen kräver.**

Våld i nära relationer är ett av socialnämndens viktiga ansvarsområden och verksamheterna har ett tydligt uppdrag att följa lagen och hålla sig väl framme avseende arbetsmetoder. Lagstiftningen har ändrats flera gånger under senare år och nämnden har uppdaterade riktlinjer för arbetet avseende såväl våldsutövare, våldsutsatt vuxen och för barnet som antingen är utsatt för våld eller har bevittnat våld.

Den 1 april 2024 ändras lagstiftningen på nytt för att ytterligare stärka rättigheterna för barn och vuxna i skyddat boende. De närmast berörda cheferna inom Vård- och omsorgskontoret gick i tidigt skede utbildning i lagändringarna och inom Kvalitets- och utvecklingsavdelningen har verksamhetsutvecklare i uppdrag att stödja verksamheterna i omställningen. Den individuella korrekta bedömningen kommer inte att påverkas av om individen tillhör HBTQI-målgruppen eller inte.

Motionären yrkar att kommunfullmäktige ska besluta:

- **att kommunerna medverkar till att fler särskilda verksamheter för hbtqi-ungdomar och äldre hbtqi-personer blir verklighet.**

När den enskilde kommuninvånaren blir beviljad en insats utifrån socialtjänstlagen verkställs den ofta i en verksamhet som inte passar sig för att inriktas på endast personer inom HBTQI. Exempel är särskilt boende för äldre, boende med särskild service enligt LSS, daglig verksamhet enligt LSS, boendestöd inom socialpsykiatri, med flera.

Socialnämnden bedriver även öppna träffpunkter i form av Lyckträffen och Stegen som per definition behöver rikta sig till hela allmänheten. Inom nämndens verksamheter bedrivs även gruppverksamhet inom vitt skilda områden som till exempel arbetsrehabilitering, föräldraskapsstöd och anhörigstöd för barn. Grupperna kan ibland vara mer riktade för att bättre möta ett specifikt behov eller underlätta deltagande. Avgränsning av målgrupp behöver dock ofta anpassas utifrån kommunens storlek och varje målgrupps litenhet i volym. Exempel är barngrupper som i en större kommun kan vara mer specificerad till exempelvis barn till missbrukande föräldrar, men som i Knivsta även inkluderar barn i familjer med annan problematik, för att få ihop tillräckligt många intressenter för att skapa en grupp.

Där behov av mer avgränsad målgrupp identifieras, och om förutsättning finns, är det dock inget som hindrar att sådan verksamhet i en viss fråga skapas specifikt för HBTQI-personer. Inom Fritid- och kulturkontorets öppna ungdomsverksamhet finns flera sådana positiva exempel.

Socialnämndens främsta uppgift är att erbjuda den som är i behov av stöd, vård och omsorg, en individuellt anpassad insats. Verksamheterna som erbjuder

insatsen ska alltid vara inkluderande och bemöta den enskilde utan fördomar. I utförandet av insatsen ska socialtjänsten också enligt lag möjliggöra för den enskilde klienten/brukaren/patienten att så långt det går påverka det stöd och den vård som ges.

Oscar Hahne, ordförande Socialnämnden